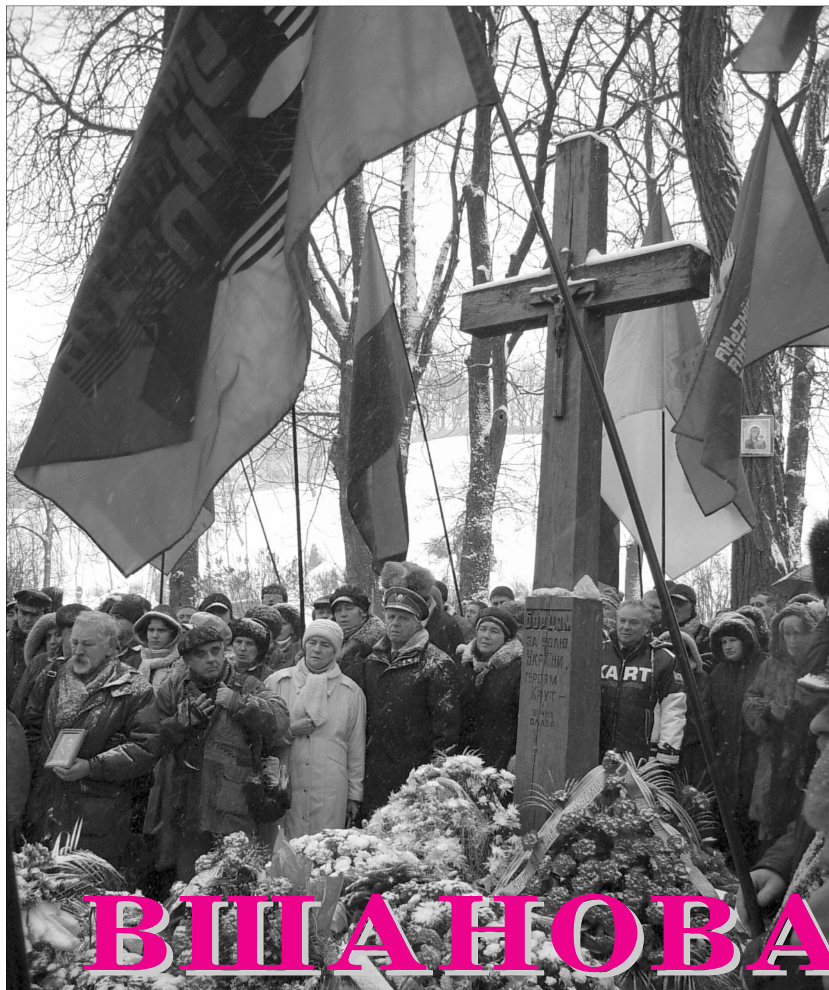


Конгрес **У**країнських **Н**аціоналістів

Любіть Україну!

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net www.nacija.org.ua 6 лютого 2007 року № 6 (170)



ВШАНОВАНО ПАМ'ЯТЬ ГЕРОЇВ КРУТ

29 січня КУН спільно з політичними партіями та громадськими організаціями, які входять до Всеукраїнської Народної Ради "Захистимо Україну", взяв участь у заходах із вшанування пам'яті Героїв Крут, що пройшли у Києві.

Учасники акції пройшли скорботною ходою від Арсенальної площі до Аскольдової могили, де поклали квіти на могилу Героїв. Священик Греко-католицької церкви Святого Миколая Чудотворця, що на Аскольдовій могилі, о. Олексій Геник відправив жалобну панахиду за загиблими лицарями України. Після цього розпочався урочистий мітинг.

Відкрив його голова Всеукраїнського товариства "Просвіта" ім. Тараса Шевченка Павло Мовчан, який зазначив, що смерть українських юнаків-ліцеїстів у нерівному бою з армією Муравйова у той трагічний день – 29 січня 1918 року – була повністю на совісті тодішнього соціалістичного керівництва України. "Якби ці "діячі" не розпустили численну українську армію, трагедії можна було б уникнути і дати гідну відсіч радянським окупантам", – сказав П. Мовчан.

Голова Всеукраїнського педагогічного товариства імені Григорія Ващенка, письменник Анатолій Погрібний підкреслив, що сьогодні всі ми повинні пам'ятати подвиг молодих героїв та бути готовими до самопожертви, адже і зараз, за часів незалежності, нам потрібно ще багато боротися для досягнення справді соборної Української держави.

Голова Спілки офіцерів України В'ячеслав Білоус, зокрема, наголосив на необхідності поліпшення технічного забезпечення Збройних Сил України, оскільки обороноздатність України знаходиться на вкрай низькому рівні.

Учасники мітингу прийняли резолюцію, в якій закликали Конституційний та Верховний Суди України переглянути законність конституційної реформи та скасувати її.

Крім того, у резолюції висловлено занепокоєння механічним скороченням української армії. "Знищення військової освіти, невідповідність бюджетного фінансування, матеріальне зубожіння кадрового корпусу, застаріле озброєння породжує зниження бойового духу та обороноздатності держави", – сказано у зверненні.

У документі також наголошується, що особливої уваги потребує "проблема національно-патріотичного виховання молоді, курсантів та військовослужбовців Збройних Сил України".

Із виступу на мітингу Голови Секретаріату Головного Проводу КУН Степана БРАЦЮНЯ:

У Крутах загинув цвіт української молоді. Загинуло кілька сотень найкращої інтелігенції – юнаків-ентузіастів української національної ідеї.

Це був гідний подиву вияв мужності, жертовності і самопосвяти та правдивого героїзму. Вони свідомо йшли на смерть за Батьківщину, бо це ж сама Батьківщина вимагала від них скінчити своє, зовсім ще не розпочате життя, далеко від рідного дому, рідних, близьких, на холодному снігу біля Крут...

Це вони своєю любов'ю, стражданням за Батьківщину підняли наступні покоління до боротьби за свободу і незалежність.

Трагедія Крут має постійно нагадувати, звідки віє найстрашніша загроза для України, хто наш ворог – Москва, яка принесла колоніальне поневолення, національно-культурний, фізичний та духовний геноцид, нищення гідності людини та історичної пам'яті українського народу. Вона ще й досі не готова відпустити Україну від себе і дати нам вільно жити, і сьогодні ми повинні боротися із зросійщенням, московським імперіалізмом-шовінізмом як головним чинником поневолення України.

Для нас ця могила лишиться навіки полум'ям віри, вона дала нам незабутнє минуле, вона буде тим дзвоном, що не дасть нам спинитися, не дасть загинути.

Ярослав Стецько писав: "Народи не зникають тоді, коли в них є забагато героїв, а тоді, як їх бракує".

Слава Героям Крут!

Слава Україні, Героям слава!

ЛІТЕРАТУРА І СУЧАСНІСТЬ

РЕЗЕРВАЦІЯ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Письменник Володимир ДАНИЛЕНКО: "Новий герой народить нову літературу"?

Про Володимира Даниленка у засобах масової інформації згадують менше, ніж про Юрія Андруховича чи Леся Подерв'янського. Хоча його вважають королем сучасної української новели. Даниленко започаткував два найбільші літературні конкурси "Золотий бабай" і "Коронація слова". Його антологія сучасної української новели "Квіти в темній кімнаті" перекладалася німецькою і японською мовами. Кажуть, що Даниленко – блискучий містифікатор і подає свої твори від імені кількох авторів. Він не часто з'являється в ЗМІ, а воліє залишатись у тіні. Він – сірий кардинал сучасної української літератури, що може сказати про неї більше, ніж усі українські письменники разом узяті. І його оцінка сучасної літератури точніша за найкращі швейцарські годинники. Кажуть, що старий літературний гурман Юрій Мушкетик взяв на спір, що саме Даниленко стане першим україномовним автором, який напише світовий бестселер.

Житомирська богема, з якої вийшов Даниленко, вважає його своєю культовою постаттю. Хто він, містер Ікс сучасної української літератури?

– В Україні література традиційно виконувала роль будителя суспільства. Кращі зразки художнього письма несли в собі сувору правду про життя або закликали народні маси до національно-визвольної війни. Але з часу Шевченкового "Поховайте та вставайте кайдани порвіте" минуло багато часу. Яка роль письменника в сучасному світі?

– Сучасний письменник став конферансьє, блазнем або оповідачем страшних історій. А найбільш харизматичні автори впевнено почувають себе в ролі модних персонажів інформаційного простору. В епоху постмодернізму, коли Інтернет зруйнував інформаційні кордони й ми опинились у відкритому інформаційному космосі, література втратила свою сакральність, а до письменника перестали ставитися, як до совісті нації. Світ став вільнішим, складнішим і цинічнішим. Суспільство вже не чекає від письменника проявів громадянської мужності, а споживає літературу як специфічний вид інформаційного товару, який можна купити на ринку чи в книгарні.

– Якщо епоха постмодернізму – відкритий інформаційний простір без кордонів, то чим, на Вашу думку, є естетика постмодернізму, про яку стільки суперечливих суджень?

– У трактуваннях літератури постмодернізму немає однозначних поглядів. Тому постмодерністами часто вважають себе різні за художніми світоглядами і стилями автори. Якщо врахувати, що основними критеріями цього напрямку є відсутність ідеології, оригінального світогляду, іронічне ставлення до можливості зрозуміти світ, використання цитат і відомих сюжетів, то такі естетики були в усі епохи. У цьому сенсі вся новітня українська література виросла із постмодернізму, а першим українським постмодерним твором була "Енеїда" Котляревського. Постмодернізм постав як відхід від арістотелівської естетики з її фундаментальними принципами мімесису як наслідування життя і катарсису, як духовного очищення через співпереживання літературним героям.

– Чи залишається постмодернізм прогресивною естетикою сучасної української літератури?

– Постмодернізм виконав свою роль асенізатора загидженого соцреалізмом і патріотичним лубком літературного простору і як тотальна естетика вже втратив свою актуальність.

Закінчення на 7-й стор.



ЗАСІДАННЯ ПРЕЗИДІЇ ГОЛОВНОГО ПРОВОДУ КУН

3 січня відбулося чергове засідання Президії Головного Проводу Конгресу Українських Націоналістів.

Члени Президії обговорили політичну ситуацію, що склалася в Україні. Президія висловила стурбованість останніми діями антикризової коаліції у Верховній Раді України, зокрема прийняттям Закону "Про Кабінет Міністрів України", окремі положення якого суперечать Конституції України та спрямовані на узурпацію влади Прем'єр-міністром Януковичем. Президія прийняла заяву, в якій засудила наміри уряду віддати газотранспортну систему України Росії в обмін на доступ до розробки газових родовищ Росії.

На засіданні було обговорено питання блокування державницьких партій як протидію існуючим антиукраїнським силам, дії яких загрожують Українській державі. Президія прийняла рішення керівництву Конгресу продовжити брати участь у переговорах щодо об'єднання національно-демократичних партій для координації дій. Одночасно вона засудила дії окремих партій, які, всупереч Закону "Про політичні партії України" та Статуту Конгресу, намагаються втягнути регіональні організації Конгресу в об'єднання, рішення про формування яких не обговорювалися та не приймалися Головним Проводом КУН.

Президія прийняла перспективний план діяльності Конгресу на 2007 рік.

Прес-служба КУН

Скасовано постанову про порушення кримінальної справи щодо дії колишнього голови НАК "Нафтогаз України" О. Івченка.

У ВІДПОВІДНОСТІ З ЗАКОНОМ

"Кримінальні справи, які порушили Генеральна прокуратура України і прокуратури областей, є безпідставними, незаконними та політично упередженими. Підтвердження цьому є той факт, що справи, про які заявив очільник Головного КРУ Петро Андрєєв, вже скасовані судами різних інстанцій", — повідомив голова Конгресу Українських Націоналістів, народний депутат України, екс-голова НАК "Нафтогаз України" Олексій Івченко. Водночас, 30 січня Шевченківський районний суд міста Києва скасував постанову про порушення кримінальної справи щодо дій колишнього голови НАК "Нафтогаз України" Олексія Івченка. Про це під час прес-конференції повідомив Генеральний прокурор України Олександр Медведько.

"Головна причина заяв Андрєєва — відволікти увагу від того, що зараз відбувається в паливно-енергетичному комплексі. А там відбувається штучне банкрутство та приватизація "бригадою" ПЕК магістральних та розподільчих газотранспортних мереж", — наголосив Івченко.

"Підтвердженням цьому "безпределу" є постанова Кабміну, у якій прописано, що плату за транзит газу буде отримувати не ДК "Укртрансгаз", не облгаз, як це було колись, а "УкрГазЕнерго", — додав народний депутат.

За матеріалами сайту RAZOM

ЗАХИСТИМО УКРАЇНУ

З ініціативи Івано-Франківської обласної організації Конгресу Українських Націоналістів та її голови, народного депутата України Євгена Гірника, 28 січня у м. Калуші в палаці культури "Мінерал" відбулася святкова академія, присвячена 65-й річниці створення УПА, 100-річному ювілею Романа Шухевича, дню народження Степана Бандери та річниці створення ОУН "Український націоналізм – історія і сучасність".

У заході взяли участь доктор історичних наук, професор Київського національного університету ім. Т. Шевченка Володимир Сергійчук, який виступив з доповіддю "Збройний чин УПА як вияв військової традиції українського народу у боротьбі за українську державність", журналіст Степан Бандера (онук провідника ОУН Степана Бандери), який ознайомив учасників з новими джерелами інформації про Степана Бандеру і його родину.

Народний депутат України Євген Гірник дав оцінку сучасній політичній ситуації в Україні. Він переконаний, що її можна охарактеризувати словом "смута" з можливим переходом в "руїну", а всі угоди помаранчевих команд з Партією регіонів нагадують Переяславські, і доля їхня подібна, всі "універсали" з НУ чи БЮТ будуть порушені.

"Націоналісти не ставатимуть під червоні Луценкові прапори, проте готові спільно творити народну самооборону проти татаро-московської узурпації влади В. Януковича", — наголосив заступник голови КУН. Він повідомив, що громадське об'єднання "Захистимо Україну", до якого входять НРУ, УНП, КУН, ВО "Свобода", "Просвіта" та ін., розпочнуть у лютому збір підписів за відставку М. Азарова та Д. Табачника у зв'язку з їхньою антиукраїнською діяльністю.

На заході також було презентовано книги Миколи Посівнича "Степан Бандера: документи і матеріали 20–30 роки" та Василя Гуменюка "Яворівські архіви УПА у світлинах".

Прес-служба ІФОО КУН

УПА НА НАДДНІПРЯНЩИНІ

У приміщенні Національної спілки письменників України відбулась презентація книги Віктора Ідзьо "Українська Повстанська Армія – згідно зі свідченнями німецьких та радянських архівів". Історик Віктор Ідзьо, що представляє українську діаспору російської столиці, на основі архівних документів у своїй праці спростовує радянський міф про те, ніби УПА є породженням периферійного галицького націоналізму. Автор подає УПА як всеукраїнський Рух Опору. За підрахунками автора, 70% особового і командного складу УПА були негаличанами. У ній було чимало колишніх старшин Червоної армії зі Східної України. Віктор Ідзьо торкнувся й малодослідженої теми УПА-Схід, яка діяла не лише в Західній Україні, а й на Наддніпрянщині.

Глядачі відзначили, що такий чудовий оратор, як Віктор Ідзьо, зі своєю цінною працею обов'язково має виступити перед значно ширшою аудиторією. Наприклад, на телебаченні чи у Верховній Раді.

Дмитро ЩЕРБИНА

ВІСТІ З РЕГІОНІВ

УРОК ДЛЯ УСІХ

Близько 250 молодих хмельничан вшанували пам'ять про полеглих під станцією Крути 89 років тому.

Зусиллями Хмельницької ОО КУН, обласних осередків ВО "Свобода", СУМ в Україні, Подільського полку Характерного козацтва та інших організацій патріотичного спрямування було влаштовано невеличкий мітинг біля Ангела Скорботи. Зокрема, голова Хмельницької обласної організації КУН Олесь Вітряний наголосив, щоб шана та пам'ять про Героїв Крут жила вічно та була уроком для влади і прикладом для молоді. Після цього центральними вулицями міста пройшла хода із смолоскипами. Її маршрут проліг від Ангела Скорботи до пам'ятника Богдану Хмельницькому, що символізувало шлях від поразок та болю до перемоги.

"Акція вийшла доволі серйозною та викликала помітний інтерес серед жителів міста, – зазначив голова секретаріату ХОО КУН Олександр Симчишин. – Це підтвердження того, що юнаки і дівчата небайдужі до історії та проблем сьогодення. Фактично це перша масштабна акція за участю молоді правих сил, зініційована представниками Подільського полку Характерного козацтва".

Прес-служба Хмельницької обласної організації Конгресу Українських Націоналістів

БУКОВИНЦІ З ГЕРОЯМИ КРУТ

29 січня на центральній площі Чернівців відбувся мітинг-реквієм, присвячений героям, що впали під Крутами. Акцію організували та провели національно-патріотичні партії "Блоку національних сил": КУН, ВО "Свобода", НРУ, УНП, УНА – УНСО, УРП "Собор". Присутні висловили слова скорботи, а також свої думки стосовно політичної ситуації в країні. Виступаючі акцентували увагу на відповідному уроці історії Крут, який зобов'язує нас, у першу чергу, дбати про оборону держави та розбудову національної армії. Це зможуть забезпечити тільки національні патріотичні лідери. Лейтмотив заходу полягає у тому, що пам'ять про кожного загиблого вояка повинна жити в наших серцях, і ми повинні наслідувати їхню мужність, передавати історію нащадкам, бо хто не знає минулого, той не має майбутнього.

ОО КУН провела також захід на батьківщині буковинця-учасника бою під Крутами Крисантія Спринжината, уродженця с. Самушина Заставнівського району. Його учасники запропонували перейменувати на честь юного борця за Україну центральну вулицю та школу і звести у центрі села пам'ятник.

ДЕНЬ СОБОРНОСТІ В БІЛІЙ ЦЕРКВІ

Патріотичні організації Білої Церкви 22 січня провели низку заходів, присвячених Святу Соборності. Представники "Просвіти" поклали квіти до пам'ятника Шевченку. Відбувся також святковий вечір, на якому заступник міського голови і голова райдержадміністрації привітали присутніх. У межах заходу відбувся третій тур поетичного конкурсу "Соборний дзвін". Присутні із задоволенням слухали народні пісні у виконанні ансамблю "Юр'ївські вечорниці". Під час заходу націоналісти під керівництвом Вадима Сови та Станіслава Костецького поширювали "Нація і Держава" та "Клич Нації". Білоцерківські МО КУН та ТВУН провели семінар, присвяченого Героям Крут за участю білоцерківських науковців та студіюючої молоді.

Вл. інформ.

Наші корпункти

Вінниця	Гусар Віталій	(0432) 32-05-03
Дніпропетровськ	Хоменко Микола	(056) 748-17-92
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48
Житомир	Крук Микола	(0412) 44-52-32
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35
Кіровоград	Тріщенко Віктор	(0522) 36-95-25
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04497) 4-92-93
Київ	Мохналь Михайло	(044) 278-63-89, 279-68-34
Луганськ	Костянтин Філімоненко	(0642) 53-96-85
Луцьк	Мельник Євген	(0332) 78-07-65, 72-87-95
Львів	Вовк Михайло	(0322) 38-67-63
Миколаїв	Яценьо Софія	(0512) 49-67-90
Мукачеве	Ференц Петро	(03131) 2-25-45
Одеса	Парфенюк Василь	(048) 75-83-113
Полтава	Квачова Олеся	(0532) 28-053
Рівне	Кривко Ігор	(0362) 22-20-26
Севастополь	Проценко Володимир	(0692) 48-79-46
Сімферополь	Овчарук Василь	(0652) 29-77-43
Суми	Перетятько Олексій	(0542) 25-88-98
Тернопіль	Чибрас Володимир	(0352) 52-56-91
Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Херсон	Реуцький Іван	(0552) 26-50-56
Хмельницький	Вітряний Олесь	(0382) 65-32-01
Черкаси	Гафінова Любов	(0472) 45-12-05
Чернівці	Лютик Віктор	(0372) 51-02-72
Чернігів	Рябченко Валерій	(04622) 4-38-81

Сергій БАГРЯНИЙ



МИСТЕЦТВО МОЖЛИВОГО

ЗАГНАНИЙ У КУТ?

Закон "Про Кабінет міністрів" може стати для Президента "останнім китайським попередженням"

Весь минулий тиждень українці спостерігали за майже детективною історією довкола Закону України "Про Кабінет міністрів України", на який Віктор Ющенко вдруге поспіль наклав вето. Цей крок Олександр Мороз, міністри та депутати від "антикризової коаліції" назвали "неконституційним". Президент заперечив, що, мовляв, текст законопроекту, який подолав його вето, відрізняється від тексту законопроекту, проголосованого Верховною Радою 21 грудня 2006 року.



У Секретаріаті Президента стверджують, що в законопроекті, за який голосували 12 січня, на відміну від проекту закону, відправленого на доопрацювання після першого вето, є невідповідність, що стосується 7 параграфу 23 статті. В ньому йдеться про право прем'єра призначати перших заступників та заступників міністрів. У Секретаріаті зауважили, що депутати голосували за зовсім інший законопроект. Свою позицію сторона Президента пояснює також тим, що змінити параграф №7 могли тільки шляхом голосування за проект закону з поправками. Але ж 22 січня депутати голосували в цілому за проект Закону "Про Кабмін" без поправок, а наявність іншого змісту в сьомому параграфі чомусь назвали "технічною помилкою". Але якщо це дійсно була "технічна помилка", то чому ж тоді 2 лютого газети "Урядовий кур'єр" та "Голос України" надрукували текст закону з цією ж самою дивною "помилкою"?

Отже, виходить, що не помилка то була, а свідоме усунення параграфу з тексту. А значить, текст Закону, надрукованого в пресі, і текст проекту закону, на який Ющенко перший раз наклав вето, різняться. У такій ситуації формально правий Президент. Але, з іншого боку, хитрючі "правознавці" з лав "антикризових", використовуючи непрямі свідчення, запевняють, що вето подолав той самий проект закону, за який голосували і 21 грудня, отже, виходить, Президент зобов'язаний його підписати згідно з вимогами Конституції.

У цій ситуації обидві сторони – і Президента, і прем'єра – абсолютно упевнені в своїй правоті. Президенту додає снаги рішення Мукачівського районного суду, що заборонив друкувати текст Закону "Про Кабінет Міністрів України". Але ж от біда, закон вже встигли опублікувати! А це надає дивідендів вже Януковичу з Морозом, які тепер, вочевидь, вимагатимуть від Ющенка таки підписати закон. Ймовірно, що вони будуть добиватися цього через суд. Такий варіант слід розглядати як цілком імовірний.

Як у цій ситуації може повести себе Президент? Власне, є три варіанти розвитку подій. Поперше, Віктор Андрійович може звернутися до Конституційного Суду, наголошуючи на тому, що вето він наклав на іншу редакцію проекту Закону "Про Кабмін". Але такий крок ставить під сумнів його ж суботня заява про те, що він не подаватиме скарги в Конституційний Суд, "поки не пояснить громадськості свого рішення". Варіант другий: Ющенко домовиться з Януковичем про внесення змін до Закону України "Про Кабінет Міністрів України", змін, що дозволили б залишити за Президентом прерогативу подавати на розгляд парламенту міністрів внутрішніх справ, закордонних справ та міністра оборони протягом більш значного строку, аніж 15 діб. Натомість за Януковичем залишити право пропонувати кандидатури заступників міністрів. І варіант третій, найбільш реальний, як на мою думку: Президент підпише Закон "Про Кабінет Міністрів України" в нинішній редакції, натомість Прем'єр і Верховна Рада дозволить очолити МЗС людині, лояльній до Президента, людині, якщо можна так сказати, "пронатівській". Такою людиною може стати заступник Б. Тарасюка В. Огризко або високопосадовці з Секретаріату Президента А. Чалий чи А. Яценюк. Також деякі джерела називають ще одну кандидатуру – Петра Порошенка. Такий хід Президента може бути доречним, адже не секрет, що антикризова коаліція і особисто Янукович воліють бачити у якості голови МЗС проросійськи налаштованого К. Грищенка.

У принципі, Президент може вимагати від прем'єра, взамін на підписаний закон, не проводити референдуму щодо вступу до НАТО та ЄЕП у найближчі 5 років, допоки населенню України не буде роз'яснено суть позитивних та негативних чинників участі нашої держави в одній з цих організацій. Крім того, "в обмін" на закон Ющенко може попросити в Януковича не чіпати міністра оборони А. Гриценка та деяких голів облдержадміністрацій, зокрема губернатора Харківщини А. Авакова.

Втім, на мою думку, дані поступки все одно не змінять намірів Януковича і "компанії" узурпувати владу. І Президент це має усвідомити так само, як має усвідомити це і парламентська фракція "Наша Україна". Останні дії НУ виглядають кволим лементом супроти нахабності "антикризовиків". Стає зрозумілим, що "Наша Україна" вже не в змозі що-небудь самотужки зробити. За умов, коли існує загроза усунення Ющенка від влади, Президент і його люди в парламенті мають небагатий вибір: або пристати на всі умови Ю. Тимошенко і діяти "спільним фронтом", про що вже заявив 2 лютого в програмі "Свобода слова" В'ячеслав Кириленко, або вимагати через відповідні інстанції перегляду конституційної реформи, або і далі, чублячись за "шкуру невбитого прем'єра" з леді Ю., чекати, коли Янукович і компанія, до речі, руками тієї ж самої Тимошенко, остаточно узурпує владу і обмежить повноваження Президента до абсолютного мінімуму. А це таки може статися, причому до літа 2007 року.

Схоже, що Закон "Про Кабмін" – це останнє "китайське попередження" для Президента. Ющенко повинен це усвідомити й ужити заходів. Зокрема, можливо, зволікати – не підписувати Закон "Про Кабмін", а потім, щонайкраще, – через Конституційний Суд домагатися скасування конституційної реформи. Хоча останнє, за словами самого ж Ющенка, він не збирається поки що робити.

Юстина ТЕЛІШЕВСЬКА



НА ЕКРАНІ І ЗА ЛАШТУНКАМИ

КРИЗОВІ МЕНЕДЖЕРИ – У СПАДОК

Скандал на телеканалі "Інтер"

У серпні 2005 року помер колишній головний акціонер "Інтера", член СДПУ (о) Ігор Плужников, і власником 61% акцій каналу став Валерій Хорошковський. Невдовзі пішов з посади голови правління "Інтера" Володислав Ряшин, замість нього головою правління став Сергій Старицький – закономірно, що змінився і основний склад топ-менеджменту каналу. Відтоді, з вересня 2005 року до січня 2007 року, середньомісячна частка "Інтера" в українському телемовленні знизилась з 27% до 19%. Нібито через це наприкінці 2006 року Сергія Старицького і його команду було звільнено (за неперевіреною інформацією з сайту "Телекритика", однією з причин відставки Старицького могли бути неадекватні результатам діяльності витрати), натомість головою правління "Інтера" став Сергій Созановський (співзасновник адвокатської контори "Коннов і Созановський"), а генеральним продюсером – Ганна Безлюдна (засновник каналів К1 і К2), яка повідомляла ЗМІ, що її запросив на канал як кризового менеджера сам Валерій Хорошковський.

Нове начальство почало свою "антикризову" діяльність з того, що закрило деякі програми (зокрема, єдину телепрограму про культурні події в Україні "Перша експедиція", що виходила в ефір близько першої ночі), звільнило чи збирається звільнити деяких відомих журналістів, а також 24 січня цього року видало розпорядження про позбавлення усього колективу каналу частини платні. Річ у тому, що зарплата інтерівців складається із двох ("офіційних") частин – 60% "основної" і 40% "додаткової". Раніше "додаткову" частину могли не виплатити хіба що за порушення трудової дисципліни, а нове начальство просто собі раптом вирішило не виплачувати її нікому – ні керівникам, ні журналістам, ні прибиральникам. Крім того, в січні усі працівники "Інтера" повинні були отримати премію за півріччя, що становила 200% від зарплати (для її виплати на каналі існувала складна система оцінювання роботи кожного працівника).

Коли люди дізналися, що вони не отримають не тільки обіцяної премії, а й майже половини зарплати, розпочалася так звана "революція на "Інтері", яку телевізійники вважають "першим масштабним публічним трудовим конфліктом у новітній історії українського телебачення" ("Телекритика"). У п'ятницю 26 січня ситуація була на межі зриву ефіру. Прикметно, що протести інтерівців показали в новинах лише три канали – НТН, СТБ і ТРК "Україна" – решта каналів ніяк не підтримали своїх колег, вочевидь, злякавшись погроз нового начальства, яке обіцяло подати в суд на всіх, хто "втручатиметься у внутрішні справи каналу". Але, без сумніву, цей інцидент суттєво зіпсував імідж "Інтера". Конфлікт розв'язався лише 31 січня, коли Валерій Хорошковський зустрівся з ініціативною групою інтерівців і пообіцяв виплатити решту зарплати. 1 лютого працівники отримали заробітну платню в повному обсязі, однак про премію їм, вочевидь, доведеться забути.

Працівники одного з підрозділів "Інтера" розповіли, що в них це вже друге потрясіння за останні кілька місяців. У листопаді до них прийшов новий начальник підрозділу, привівши "своїх" людей і заявивши, що у підрозділі працює забагато працівників (після приходу його деяких "наближених до тіла" їх справді стало забагато) і половину треба звільнити. І тепер багатьом професіоналам справді доведеться звільнитися. Той же начальник змінив час виходу деяких телепередач так, що це призвело до зниження їхніх показників, та, попри це, він продовжує успішно робити кар'єру на каналі.

Отже, у діях нового начальства простежується один і той же алгоритм: прихід нових, часто недосвідчених і некомпетентних, але "своїх" для начальника працівників, репресії щодо "старих" працівників, що підриває роботу організації, і, врешті, фінансові зловживання. До речі, Ганну Безлюдну звільнили з "Інтера" у 2001 році, за інформацією того ж таки сайту "Телекритика", саме за фінансові зловживання, а тепер вона повернулася, напевно, з великим бажанням помститися. Наразі стиль нового керівництва можна характеризувати як тоталітарний – розпорядження про невиплату заробітної плати нічим не було пояснено і ніяк не прокоментовано (навряд чи можна вважати поясненням те, що це "внутрішні справи каналу"), журналістів, які були "обличчям Інтера" (як, наприклад, іронічний ведучий "Подробиць тижня" Володимир Павлюк), також звільнили раптово і без будь-яких пояснень. Гадаю, що спроба невиплати заробітної плати була мотивована бажанням нового начальства звільнити усіх "бунтівних" працівників і поставити на їхнє місце "своїх", а із старих працівників залишити тільки найбільш настрашених і лояльних.

Нині працівники інформаційно-аналітичної служби "Інтера" розповідають, що нові редактори і журналісти з К1 і К2, яких привела Безлюдна, кажуть, що "навчать їх, як робити новини". Це звучить щонайменше смішно, тому що К1 – це просто крихітка порівняно із гігантом-"Інтером", а "Подробиці" впродовж багатьох років залишались найпопулярнішими новинами в Україні з великим відривом від конкурентів.

Ганна Безлюдна обіцяла збільшити частку каналу до 30% – себто десь через півроку, мабуть, можна чекати і її звільнення, оскільки це неможливе для "Інтера" завдання. Навіть при найкращій роботі частки ринку таких гігантів, як "Інтер" і "1+1", знижуються, тому що у їхніх основних конкурентів розширюється покриття, і до того ж постійно з'являються нові маленькі канали – а найкращої роботи від Безлюдної годі чекати при такому початку. Здається, "Інтер" потрапив у замкнене коло – начальство змінюється тому, що постійно знижуються рейтинги, а рейтинги знижуються тому, що постійно змінюється начальство, – приходять нові й нові "кризові менеджери", які створюють нові й нові кризи.

Вочевидь, гнила система управління "Інтером" є маленькою моделлю нашої країни, де начальник – це цар і бог: хоче – у скільки завгодно разів підвищує будь-які тарифи для населення, хоче – не виплачує заробітної плати, хоче – усіх звільняє без причини, а головне – неконтрольовано гребе якомога більше грошей і, врешті, руйнує саму організацію. Система "кадрових чисток", репресій і тоталітарної влади зруйнувала Радянський Союз, але, на жаль, не вкорінилась у нашій країні. Тим часом, у країнах із найвищим рівнем життя показник участі у виборах недарма є найнижчим – адже хто б не прийшов до влади, рівень життя громадян від того не погіршується. Бо при нормальній системі управління начальник пристосовується до потреб організації, а не навпаки.

Будь-які найпрогресивніші для свого часу ідеї і ідеології, врешті-решт, неминуче деградують і вироджуються, перетворюючись з рушія суспільного прогресу на його гальмо. За таких умов суспільство втягується у кризу і починає активно шукати нові ідеї, створювати нову ідеологію, висувати нових лідерів, їхніх носіїв. Так завжди було, так завжди буде і в майбутньому. Без будь-якого винятку. Хай це навіть буде ідея всесвітніх Рівності, Братерства і Справедливості. Це закон природи, закон суспільства. Щодня ми зустрічаємо людей, які колись були гарними, здоровими, енергійними і життєрадісними, а нині перетворилися на руїни. А поряд з ними ходить нове покоління молодих і життєрадісних людей. Але й вони приречені на поступову деградацію, руйнацію і неминучу смерть.

Петро МАСЛЯК,
віце-президент Академії наук
вищої освіти України



ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ

ПРИСМЕРК "БОГІВ" або КРИЗА СВІТОВОГО ЛІБЕРАЛІЗМУ

Донині, навіть у багатьох новітніх підручниках з відповідних економічних, географічних, країнознавчих та інших дисциплін продовжують за інерцією повідомляти, що за показниками валового національного продукту (ВНП) після США одразу йде Японія, потім Німеччина, а за ними розташувалися країни так званої "Великої сімки". При цьому обов'язково стверджується, що всі ці держави досягли таких успіхів завдяки реалізації на практиці ідей західного лібералізму і демократії. Донедавна так дійсно і було. Навіть японці створили знамените "економічне диво", пристосувавши до своїх умов принципи американського лібералізму.

Однак нині японське суспільство ніби без будь-якої причини скотилося в бездонну комплексної глибокої кризи. Почався етап пошуку нових ідей, який закономірно призвів до відродження японського націоналізму і орієнтації на глибинні національні цінності. Японці в наш час, як старий мотлох, викидають на смітник ідеї лібералізму, придивляючись до Китаю, який щорічно дивує світ своїми стабільними 12% приросту ВНП. Факти, як відомо, річ дуже вперта. Так ось вони, тобто факти, вказують на те, що на початку 2007 року Китай перебуває на другому місці у світі за вартістю створеного за рік валового національного продукту. При цьому він упевнено наздоганяє США. Японію відтіснили на третє місце, і вже її швидкими темпами наздоганяє Індія. Німеччина відійшла на четверте місце. І це ще "не вечір". Її, як інші великі європейські держави, сміливо наздоганяють Бразилія, Аргентина, Мексика, Індонезія тощо. Росію взагалі відтіснили далеко у другу десятку країн. При цьому абсолютно безглуздо виглядають претензії цієї країни на так звану "Велику вісімку".



Світлина Святослава МІЗЕРНЮКА

Факти і реалії сьогодення однозначно вказують на те, що європейські ідеї лібералізму увійшли до стадії гострої кризи. Європа, європейці, хоч де б вони жили, хай навіть в Америці чи Африці, очевидно деградують і вироджуються як фізично (депопуляція, наркоманія, СНІД, гомосексуалізм тощо), так і морально (комунізм, фашизм, лібералізм, сіонізм). Все це європейські ідеї, європейська ідеологія і європейські "цінності", які вже віджили своє. Європа і європейці нині очевидно програють, наприклад, азійським народам не тому, що харчуються гірше за індусів чи китайців, чи мають відсталішу систему медичного обслуговування, а через кризу духовну, кризу ідей і власних лідерів, які є носіями застарілої ідеології.

У чому ж криються реальні основи кризи європейського лібералізму? Вони приховані в неминучому переході, науково кажучи, тези в антитезу. В реальному житті відбувся неминучий перехід прогресивних ідей свободи, братерства і рівності в ідеї вседозволеності, розбещеності, безвідповідальності, егоїзму, свободи гіршого перед кращим, братерству бандитів і "братків", рівності не в хорошому, а нівелювання в поганому, бридкому, відворотному. І чим далі, тим більше.

Що це дійсно так, свідчать факти. Візьмемо, приміром, всі ці комісії, які приїжджають до України з ЄС. Що найбільше цікавить представників цих комісій? Я не чув, щоб вони зацікавилися, як живе більшість українців. Всім цим комісіям "до одного місця" явна і кричуща несправедливість в Україні стосовно української нації і української мови. Їм "до лампочки", хто і чому обкрадає наше суспільство, хто володіє нашими засобами масової інформації, нашими заводами і фабриками, чому майже 70% україномовних громадян держави не мають відповідного забезпечення українськими газетами, журналами, книгами, інтернетом тощо. Їх не цікавить, чому це найбагатша країна Європи на всі види ресурсів не може забезпечити своїм громадянам нормальних умов життя. Натомість всі ці європейські комісії з прав людини відвідують в'язниці, де утримуються серійні вбивці. Якщо ці люди по-звірячому замучили 20–30–40 людей, то треба взяти під жорсткий контроль, як вони харчуються, чи отримують за європейськими стандартами потрібну кількість калорій, чи обладнані їхні індивідуальні камери кондиціонерами, мацають ліжка, чи достатньо вони м'які... Повний маразм і дебілізм. Повне виродження ідей лібералізму.

Те, що їдять рядові законослухняні українці, на яких ліжках вони сплять за межами тюрми, їх абсолютно не цікавить. Розібравшись з серійними вбивцями, європейські комісії перевіряють стан справ з сексуальними меншинами. Чи не порушуються їхні права? Чи не подивився хтось і колись на когось, не дай Боже, косо?.. Чому це у вас не реєструються одностатеві шлюби, – картав мене один європейський дебіл. І нехай вони всиновлюють хлопчиків. А що вони будуть робити з цими хлопчиками, вас не цікавить? – запитав я. Не цікавить, відповів він, бо ж у нас демократія. Ось така це "демократія". Для злодіїв, бандитів, збоченців. Це і є повне виродження і деградація колись прогресивної ідеї і перехід її у власне заперечення.

Теж саме і з іншими меншинами, на цей раз не сексуальними чи кримінальними, а національними і релігійними. "Ось сатаністи у вас є релігійною меншиною, то чому це їм не можна здійснювати свої ритуали на вулицях чи в парках", – запитував мене один європейський "мудрагель"-ліберал. До нас в Україну занесло немало представників національних меншин, які не змогли себе знайти у себе на батьківщині. До речі, часто-густо через конфлікт із законом. То чому це ви їх заарештовуєте, коли вони торгують наркотиками? Це ж національні меншини, бризкаючи слиною картав мене один ліберал з Нідерландів. Чому це процент засуджених "нацменів" у вас більший за їхню частку в населенні України, аж ридав він. А ви перевірте, як представлені українці як корінна нація в парламенті, уряді, серед олігархів, запропонував я. Чому вас цікавить тільки меншини? Чому справедливість повинна бути лише для меншості, а не для більшості, для гіршого, а не для кращого, для злочинного, а не для законослухняного?

Нині незаперечним і страшним фактом української дійсності є той, що в Україні засуджені серійні вбивці живуть краще, ніж основна маса населення держави. Це просто неспростовний факт. І все це завдяки лібералам і лібералізмам "цінностям". І нікого це не цікавить у "демократичній" Європі. Хіба це не очевидні виродження і деградація ідей лібералізму? Хіба це не внутрішнє самозаперечення нинішньої європейської цивілізації?

Нині ми знаходимося на порозі усвідомлення цих фактів і простих істин. У цьому зв'язку величезну фору отримають ті партії, рухи й організації, окремі люди, які зможуть продукувати і поширювати нові ідеї і створити нову ідеологію, що стануть адекватними нашому часові. Велике значення матимуть також новітні організаційні структури, побудовані на основі нових ідей і нової ідеології. Час західного лібералізму однозначно минає. Новий історичний етап неодмінно покличе нових людей, нові організації, нові нації, нові країни, новітні суспільні технології. Як показує історичний досвід, такими націями є ті, які розташовані на транскомунікаційних ділянках нашої планети. Якраз до них і належить Україна й українці. Як би не шаленіли наші вороги, а Україна і українці вже обрані історією. Вони стануть провісниками радикальної і кардинальної перебудови світоустрою.

Олесь ІЛЬЧЕНКО



КОНТРОВЕРСІЇ

ЯК Я СТАВ ЕМІГРАНТОМ

Що робити українцеві, що народився, як його батько, як батько його батька, у зросійщеному Києві? Говорити українською, писати українською... Але мова не про мову, хоч як це дивно. Я про людей, про час. І про людей у часі.

Київ змінювався завжди, якимось дивним чином зберігаючи при цьому свою неповторність. Як би обличчя міста не спотворював час і зайди, що не відчували духу Києва, все одно він містичним чином, з новими будинками і вулицями, був Києвом. Містом, яке люблять і часом клянуть його мешканці.

Після страшної руйнації міста, заподіяної комуністами у 1930-х роках, Київ докорінно змінився. Зникли не просто пам'ятки історії, мистецтва, архітектури. Зникли знакові речі, які має кожне місто – собори, назви, цвинтарі. Зник краєвид, який і робить мешканців певного місця тими, ким вони є – чи то палкими прихильниками беззмістовної виробничої забудови й смітників з териконами між нею, чи то споглядальниками, закоханими в зелені схили над рікою, золоті бані стародавніх соборів, вулиці з бруківкою і двори, які є просто садами за фасадами ошатних будинків.

Новітня навала пам'ятається добре. В Києві 1970-х років минулого століття відбувалися не тільки арешти патріотів і закриття українських шкіл "на прохання трудящих". Почалося знищення звичайної забудови, знищення тих будинків і подвір'їв, які, власне, і зберігали чарівність Києва. Їм було дуже далеко не лише до Колізеїв і паризьких Тріумфальних арок, а й до шедевральних будинків, скажімо, Львова. Але ті будиночки були справжні, автентичні, свої. І неповторні. Проте це була лише прелюдія до справжньої інвазії. З'являлися нові мешканці центру Києва, які говорили з таким акцентом, який шокував навіть російськомовних киян і викликав у всіх "автохтонів" підсвідоме відторгнення. Несподівано характерний "гаварок" стало чути на теплих літніх вулицях під каштанами. І це було так само дико, як снігові заметілі десь у Каліфорнії.

Інші люди притягували за собою, наче магнітом, таких самих інших людей. Київська інтелігенція стала справжнісіньким раритетом, як і інтер'єри старих київських будинків. Цивілізація скоробагатьків вибухнула новобудовами на живому тілі старого Києва наприкінці XX століття. Водночас якісь зовсім некиївські обличчя заполонили місто. Таксисти почали ставити шокуючі запитання: "А где єто – Ярославов Вал?"

Старі кияни перестали упізнавати вулиці міста. Серед модерних і нахабних багатоповерхівок зникли затишні двори з обов'язковим горіхом, грушею, вишнею чи абрикосою посеред густого споришу. То були не просто трава і дерева. Це були символи затишного, українського по суті, під накинутою машкарою, міста.

І серед нових будинків, вулиць, людей, я, нікуди не виїжджаючи, перетворився на емігранта у своєму місті, на іноземця, який має вчитися жити в чужому середовищі.

Це не ностальгія за минулим. Це спроба погляду у майбутнє. Невже, як пишуть на парканах, "всьо будет Донбас"? Не вірю!

 **ЗА ХУТОРОМ– МИХАЙЛІВСЬКИМ**

НЕВІДОМА РОСІЯ

ЧИЯ КРОВ ТЕЧЕ В ЖИЛАХ РОСІЯН?

Нещодавно віце-прем'єр з гуманітарних питань Дмитро Табачник домовився з міністром освіти Росії Андрієм Фурсенком про створення спільної комісії істориків, яка "займатиметься вивченням найактуальніших проблем історії обох країн".

Крім того, було повідомлено, що російські вчені напишуть для українських вузів підручник з історії Росії, який "сприятиме вирішенню мовних проблем".

Олександр ПАЛІЙ

Історія – ключовий фундаментальний елемент імперій і держав загалом.

Про це в Москві добре знали мінімум з XV століття. Саме тоді шапку-монголку Хана Узбека (як нині стверджує наука – "гостроверхе головне вбрання середньоазійської роботи XIV століття") спробували видати за шапку Великого Київського князя Володимира Мономаха.

Приблизно в той же час в Московії поширилася "ну дуже оригінальна" теорія про походження московських князів від римського імператора Августа. Тих, хто заперечував цю теорію, страчували.

З такими глибокими традиціями вузькоутилітарного підходу до історії неважко спрогнозувати, що в російських підручниках Голодомор в Україні називатиметься саме так, як його сьогодні називає російське МЗС – "так званий голодомор".

Ідею Табачника щодо створення спільних комісій задля вивчення історії Росії й України засудили українські історики, підозрюючи, що вона шкідлива для наукової правди. Хоча вивчати правдиву історію і нам, і росіянам, безумовно, потрібно.

Попри досить тривале співжиття росіян і українців у єдиній імперії, мусимо констатувати – обидва народи насправді досі так і не знають один одного.

Замість реального знання панують стереотипи примітивно-кулінарного характеру – про сало з одного боку, і горілку та брагу – з іншого.

Між тим, в Україні вчених, які досліджують Росію, значно менше, ніж тих, хто досліджує, приміром, антиколоніальну боротьбу в Африці.

Натомість не лише російська наука, а й навіть вироблення кремлівської політики стосовно України до останнього часу перебували під впливом ідеологічних штампів.

Усе це призвело до нездатності Кремля розуміти та адекватно прогнозувати процеси в Україні.

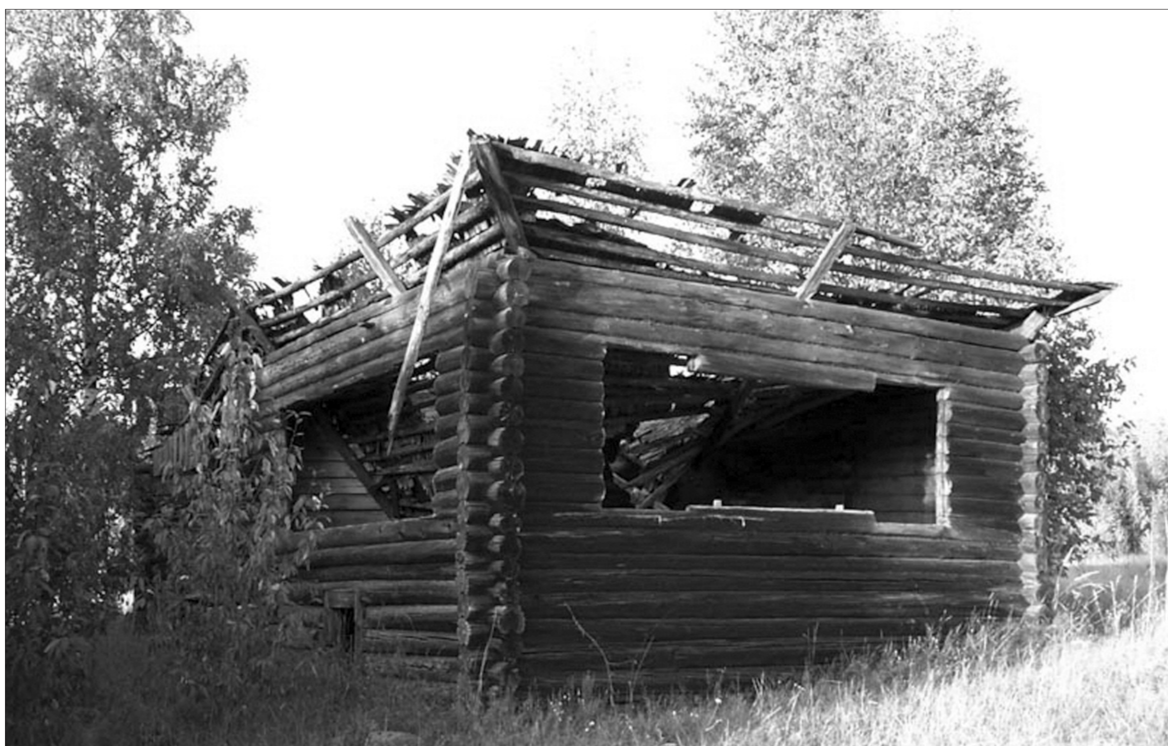
Росія є радше слов'яномовною країною, а не слов'янською.

Аналогічно і в Україні "особливості" Росії, її разючу відмінність від інших слов'янських країн у сенсі політичної та громадянської культури пояснюють то монголо-татарським впливом, то територією, яка вимагає жорсткого авторитаризму задля ефективного управління.

Очевидно, що ці аргументи заслабкі, щоб пояснити глибину відмінностей між політичним і соціальним життям Росії та решти слов'янських країн. Зокрема, діаметральну протилежність між політичними режимами України та Росії, що утворилася всього лише за 15 років.

У цьому найкраще може допомогти знання історії. Розуміння причини цієї відмінності неможливе без розуміння справжньої, не міфологізованої історії обох країн.

Історичні факти можуть допомогти зрозуміти, чому Росія "вибивається" за напрямом розвитку з-поміж решти слов'янських країн.



Головний з них полягає в тому, що Росія є радше слов'яномовною країною, а не слов'янською. На території Росії слов'яни з'явилися дещо запізно – у IX–X століттях. Це племена радимичів і в'ятичів, які, за даними літописів, "прийшли од ляхів". На нових землях ці племена зустріли численні фінно-угорські народи – чудь, весь, мурому, перм, мерю і мещору – в районі Москви, удмуртів, марійців, мордву тощо.

Київський літописець навіть не вніс в'ятичів і радимичів до переліку слов'янських племен, ймовірно, через те, що ці слов'янські роди досить швидко розчинилися у фінно-угорських народах.

Досить характерне вивчення власних назв. Більшість назв російських річок нічого не означають для слов'ян – Нева, Волга, Москва, Ока... Проте, багато про що ці назви кажуть фінно-угорським народам.

Назви річок (так звані "гідроніми") найбільш стійкі з-поміж усіх географічних назв. Приміром, в Україні чимало річок східної та південної України мають або скіфо-сарматські, або тюркські назви. Приміром, назва Дніпро – скіфсько-сарматського походження, як і решта річок з коренем Дн-, чи Дон- (Донець, Дністер, Дніпро тощо).

Між тим, практично всі міста Центральної Росії, які мають більше 500 років історії, носять фінно-угорські назви.

А це значно серйозніше для дослідження, ніж назва річок, оскільки означає, що в цих містах жило населення з відповідною мовою. Просте дослідження карти Центральної Росії допоможе зрозуміти цей факт.

Приміром, місто Рязань було племінним центром етнографічної групи мордви – ерзі, і спочатку називався Ерзянь.

Місто Коломна має цілу низку гіпотез про походження своєї назви, проте всі вони з фінно-угорських мов: "рибна ріка", "прикордонна ріка" тощо.

Місто Муром походить від назви фінно-угорського племені мурома і означає "люди на суходолі". Місто Вологда за загальноприйнятою гіпотезою походить від фінно-угорського (вепського) слова "білий", "світлий". Від цього ж слова походить і назва ріки Волга.

Місто Суздаль, згадане вперше у 1024 році, вочевидь, походить від фінно-угорського слова "діви".

Місто Кострома, як і сусідні Толшма, Тотьма, Вохрома, також виводиться з фінно-угорських мов, у якій останній склад "ма" означає "земля" (цікава паралель – сучасний естонський острів Саарема).

Місто Твер в давнину називалося Тихвер, що з вепської мови перекладається як "тиха, густа вода". Поблизу досі існує ріка й озеро Тихвера, а також місто Тихвин. Місто Кіжи з карельської мови перекладається як "ігрища".

Місто Клязьма з мови мордви-ерзі перекладається як "широко повзти".

Місто Можайськ з цієї ж мови перекладається як "неглибоке місце".

Місто Валдай перекладається з північних фінно-угорських діалектів як "світлий, білий".

Місто Симбірськ до XVII століття звалося Синбірськ, що з мордовської перекладається як "зелені гори".

Місто Каргополь з карельської мови перекладається як "ведмежа сторона".

Щодо назви російської столиці, то найпопулярнішими є гіпотези, які виводять назву Москви за аналогом з іншими фінно-угорськими назвами – Протва, Кушва, Лисьва, Сосьва, Нева, Колва, Силва.

Російський історик Ключевський стверджував: "У однієї Ками можна нарахувати 20 притоків, які мали таке закінчення. На сьогодні існує п'ять більш-менш серйозних гіпотез походження назви Москва – три фінно-угорських, одна балтська і одна слов'янська.

Щоправда, в Росії є кілька слов'янських назв досить старих міст – Ярославль, заснований Великим Київським князем Ярославом Мудрим, та Володимир, заснований Великим Київським князем Володимиром Мономахом.

Росіяни як народ виникли в результаті мовної асиміляції фінно-угорських народностей.

Звичайно, нас має тішити, що в Росії шанують київських князів, іменами яких названо обласні центри.

Володимир і Ярослав. Напевно, ці князі принесли предкам росіян щось хороше, залишивши форпости Київської держави, подібно до того, як Олександр Македонський залишив по всьому світові свої Олександрії.

Для науковців очевидно, що росіяни як народ виникли в результаті мовної асиміляції вище перелічених фінно-угорських народностей. Визнання цієї простої і очевидної речі не несе жодного негативного контексту – це проста констатація факту. Зрештою, фінно-угорські народи на час підпорядкування Києву уже мали власні міста (Рязань, Ростов, Суздаль).

Намагання Московщини привласнити назву Русі почалися з XV століття. Досить часто народи намагаються привласнити більш авторитетну історію. І в цьому немає нічого дивного чи небаченого.

Назва Росії протягом останніх століть багаторазово змінювалася, як російська матрьошка – від Залісся, Суздаля і Московії до Російської імперії та СРСР.

Так, германці ледь не тисячу років пхалися називатися Священною Римською імперією, попри те, що внесок германців у Римську історію насамперед полягав у тому, що вони зруйнували Рим. Румуни також намагаються прив'язати свою історію до стародавнього Риму і нащадків римських легіонерів, хоча історичні джерела повідомляють, що 271 року н. е. війська і колонії римлян під натиском варварів залишили сучасну Румунію, і там лишилися тільки місцеві латинізовані даки.

Проте остаточна відмова Росії від свого фінно-угорського коріння відбулася лише у XVIII столітті. До того на замовлення Петра I ще в 80-х роках XVII століття була написана офіційна історія Московії, яка визнавала особливий, місцевий і неслов'янський характер Московії, відмінної і від Русі, і від Польщі.

Проте нові можливості, що відкрилися перед Московією в сенсі експансії на слов'янські землі України і Польщі, змусили офіційну Москву переглянути свої офіційні підходи до історії. Історична правда була замінена політичною доцільністю.

Між тим, етнографічно-лінгвістичних фактів впливу фінно-угрів на сучасних росіян вистачило б на десятки томів. Усі ці факти завжди були добре відомі науковцям.

Цікаво, що Московщина взяла для своєї нової назви грецьку транскрипцію слова "Русь". Між тим, не існує народів, які б свою власну назву у своїй же мові взяли з іноземної мови. Річ у тім, що в середньовіччі, до приєднання України, Москва не могла взяти собі назву Русь, бо всім було добре відомо, що Русь – це Україна.

Назва Росії протягом останніх століть багаторазово змінювалася, як російська матрьошка – від Залісся, Суздаля і Московії до Російської імперії та СРСР.

Новий спосіб вирішення росіянами проблеми "Україна – не Росія", більш адекватний, ми бачимо сьогодні, коли робляться спроби "відв'язатися" від київського спадку, знайти початки Росії чи то в Новгороді, чи то Старій Ладозі тощо. Це відбувається за участі самого російського президента Володимира Путіна, який регулярно відвідує археологічні розкопки в цих місцях.

Свого часу Москва доклала величезних зусиль, щоб притягти всіма правдами й неправдами Київську історію собі.

Нині ця неправда з усією очевидністю спливла нагору. Це, нарешті, допомагає росіянам усвідомити, хто ж вони насправді, та які їхні стосунки з іншими слов'янськими і неслов'янськими народами. Справжня Росія, завдяки численним "експериментам" з історичною правдою, є незнаною не лише для українців, а й для чималого числа самих росіян.

("Українська правда")

Шановний друже Володимире!
Головний Провід Конгресу Українських Націоналістів вітає Вас із славним ювілеєм – 50-річчям. Бажаємо Вам міцного здоров'я, родинного щастя, добробуту і здійснення мрій та бажань.
Впевнені, що здобутий Вами життєвий досвід та працьовитість, помножені на оптимізм та енергійність, й надалі будуть спрямовані на благо Української держави.
Хай Господь благословляє Вас на довгі роки життя.
Голова Конгресу Українських Націоналістів
Олексій ІВЧЕНКО

З РОСИ І ВОДИ!

ІНІЦІАТИВА, ПОМНОЖЕНА НА РЕЗУЛЬТАТ

Днями зустрів полудень віку голова Тернопільської обласної організації Конгресу Українських Націоналістів Володимир Чибрас.

Марта РИМАР

Друг Володимир народився 1957 року у селі Сільце Підгаєцького району на Тернопіллі. На базі середньої освіти вступив до Чернівецького будівельного технікуму, а 2006 року завершив здобувати вищу освіту в Юридичному інституті Тернопільської національної Академії народного господарства. Багато років очолює трудовий колектив успішного підприємства – ВАТ "Завод "Керамік".

Є у біографії Володимира Чибраса один цілком сенсаційний момент: протягом семи місяців, перебуваючи на посаді заступника голови Тернопільської обласної ради, він відмовлявся від заробітної плати, отже, зекономив державному бюджету 105 тисяч гривень. То є вчинок, котрим Володимир Чибрас реально довів своїм виборцям, що для справжнього націоналіста інтереси українського народу – понад усе. Дивно, однак навіть у такій патріотично налаштованій області, як Тернопільська, представник Конгресу Українських Націоналістів уперше за всю історію української незалежності посідав місце другої особи на обласному владному Олимпі. Хоча назагал КУН має добре представництво на всіх щаблях влади Тернопільщини: фракція в обласній раді налічує 8 осіб, два райони – Бережанський та Чортківський очолюють відповідно націоналісти Роман Висоцький та Іван Віват, чимало представників Конгресу також серед депутатського корпусу районного рівня, голів селищних та сільських рад. Власне, на виборах-2006 мешканці Тернопілля обрали у владні інституції найбільше націоналістів за часи незалежності України.

Володимир Чибрас щиро переконаний, що економічні й духовні засади життя українців можна і треба змінювати саме на місцевому рівні. Тому, перебуваючи на посаді заступника обласного голови, зробив усе можливе, щоб зменшити вартість житла. Як свідчить статистика, ледве не кожна родина у цьому краї виїздить на заробітки до сусідніх країн, а відтак тільки за офіційними даними українці щороку пересилають на рідні терени близько 200 мільйонів доларів (неврахованими залишаються ті кошти, що надходять неофіційно). Тим часом вартість житла у Тернополі, хоч як це дивно, – та ж сама, що й у Києві. То є подвійне пограбування українців, які заробляють копійку поневіряннями по закордонах. Тому Конгрес Українських Націоналістів Тернопільщини порахував: справжня вартість квадратного метра складає тут не більше 500 доларів. Щоб ця ціна залишалася доступною, Володимир Чибрас запропонував утворити під егідою обласної ради комунальне підприємство, що виступало б у ролі замовника будівництва житла та працювало підконтрольно і підзвітно обласній раді. У цьому випадку з'являються важелі для того, аби залишати ціну житла у межах тих же 500 доларів за квадратний метр.

Інша економічно обгрунтована ініціатива, з якою виступив КУН Тернопільщини, – будівництво бодай у найбільших селах невеликих переробних підприємств, де могли б, з одного боку, працювати тернополяни, а з іншого – ті, хто перебуває на заробітках, вкладати хоча б невеликі кошти та ставати акціонерами вітчизняних підприємств. Цей вельми вигідний проект знайшов розуміння на обласному рівні, отже, зараз вирішуються питання щодо надання земельних ділянок для відповідних проектів будівництва.

Наступна ініціатива – утворення в селах сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів, що працювали б таким чином, аби закупівля молока у селян проводилася за ціною не менше 1 гривні за літр. Обласна рада Тернопільщини вже виділила з бюджету для реалізації цього проекту перший транш – 100 тисяч гривень, що підуть на закупівлю холодильних установок.

Це все – конкретні справи Конгресу Українських Націоналістів, спрямовані на підвищення соціальних стандартів життя українців. А рівень життя народу, власне, на нинішньому етапі державотворення залишається і проблемним, і базисним питанням.

КУН Тернопілля на чолі з Володимиром Чибрасом не залишає напризволяще українську духовність, відстоюючи появу та прийняття обласної Програми національного духовного розвитку. Крім того, минулого року стався особливий інцидент: на базі одного з оздоровчих таборів області кунівці викрили та сприяли припиненню діяльності специфічної релігійної секти, що фактично зомбувала дітей та підлітків. Фракція КУН в обласній раді надає особливу увагу вихованню обдарованих дітей на базі гімназій, особливо зосереджуючись на кадровому складові та рівні виховання майбутньої еліти нації.

Окреме питання – залучення молоді до лав КУН та предметне вивчення роботи районних партійних осередків. Саме цьому аспектові найближчим часом має намір приділити серйозну увагу ювіляр.

Володимир Чибрас зізнався кореспондентові "Нації і держави", що мріє зустріти свій піввіковий ювілей у колі найкращих друзів та найближчих людей – дружини Ольги, синів Петра та Володимира. Конгрес Українських Націоналістів сердечно здоровить друга Володимира з поважною віхою у житті та зичить козацького довголіття і здоров'я, подальшої волі у відстоюванні української національної ідеї у всебічних її виявах! Слава Україні! Героям Слава!

ЦЕ НАША ІСТОРІЯ

СОБОРНА ПАМ'ЯТЬ УКРАЇНИ

Під такою назвою професор Київського національного університету імені Тараса Шевченка Володимир Сергійчук підготував календар-альманах на 2007 рік, з якого можна довідатися про найважливіші ювілейні віхи нашої історії, що відзначаються у поточному році.

Окрім датівника, вміщуються також розповіді про видатних українців з різних регіонів нашого розселення, які своєю жертовністю закладали фундамент української державності, вводяться до наукового обігу невідомі документи з таємних архівів і приватного листування.

Видання розраховане на всіх, хто цікавиться минулим нашого народу, внеском українців у розвиток світової науки, техніки, освіти й культури.

З люб'язної згоди Володимира Сергійчука пропонуємо увазі наших читачів датівник з календаря-альманаху на лютий.

1 лютого. 85 років тому (1922) політбюро ЦК КП(б)У ухвалило рішення про вивезення 8 мільйонів пудів хліба з голодуючої України до Росії.

2 лютого. 120 років тому (1887) у селі Архангород (тепер – Новоархангельськ Кіровоградської області) народився видатний український поет і літературознавець Євген Маланюк. Помер 16 лютого 1968 у Нью-Йорку.

105 років тому (1902) у селищі Вишнівець теперішньої Тернопільської області народилася українська поетеса і скульптор Оксана Лятуринська. Померла 13 червня 1970 в Міннеаполісі (США).

75 років тому (1932) нарком постачання СРСР Анастас Мікоян видав наказ про створення постійного запасу хліба в Заквказзі в кількості 2 мільйонів пудів пшениці і 2 мільйонів пудів кукурудзи за рахунок України і Кубані.

70 років тому (1937) народився відомий живописець української діаспори Омелян Мазурик. Він, зокрема, розписав іконостаси для церкви Св. Володимира у Парижі, каплиці Наукового товариства ім. Т. Шевченка у Франції, Української католицької семінарії в Оттаві.

3 лютого. 75 років тому (1932) відділ нацменшин Сибірського крайвиконкому ухвалив рішення про переведення на українську мову низовий апарат Павлоградського, Полтавського, Славгородського, Ординського, Ключевського, Карасуцького, Знаменського і Черлацького районів.

4 лютого. 130 років тому (1877) на Полтавщині народився відомий український археолог і культурний діяч Микола Макаренко. У грудні 1938 року розстріляний у застінках НКВС.

7 лютого. 325 років тому (1682) помер ректор Києво-Могилянської академії в 1655–1657 і 1662–1665 роках Михайло Дзик, Мелетій у чернецтві.

160 років тому (1847) народився відомий український етнограф, фольклорист, статистик і громадський діяч Олександр Русов. Помер 8 жовтня 1915 року.

120 років тому (1887) в Катеринодарі народився нащадок запорозьких козаків генерал-поручник Кубанського війська Андрій Шкуро. Страчений у Москві 16 лютого 1947 року після видачі його більшовицькій владі з англійської зони окупації Австрії в 1945.

8 лютого. 75 років тому (1932) польський суд у Львові засудив студента Івана Мітрингу на півтора року тюрми за приналежність до ОУН.

9 лютого. 210 років тому помер кошовий отаман Чорноморського козацького війська Антон Головатий.

125 років тому (1882) на Полтавщині народився один з близьких соратників С. Петлюри під час визвольних змагань, начальник штабу галицької армії генерал-хорунжий Євген Мишківський. Помер після важкого поранення 9 липня 1920 року.

65 років тому (1942) у Києві гітлерівцями було арештовано Олену Телігу та інших представників української інтелігенції – активних членів ОУН-М.

10 лютого. 100 років тому (1907) народився видатний український селекціонер, академік ВАСГНІЛ та АН СРСР Василь Ремесло, нові сорти озимої пшениці котрого наприкінці XX століття займали понад 11 відсотків світових посівів. Помер 4 вересня 1983 року.

11 лютого. 75 років тому (1932) польський суд у Львові засудив студента Івана Климіва на шість місяців ув'язнення за "антипольську" промову.

13 лютого. 65 років тому (1942) розпочався примусовий вивіз українського населення з окупованих територій на працю до Німеччини.

14 лютого. 115 років тому (1892) у Вілкс-Беррі (Пенсільванія, США) о. Никифор Ханат провів перші організаційні збори по заснуванню крайового товариства "Соєдинеціє греко-католіческих руських братств".

110 років тому (1897) помер видатний український письменник, фольклорист, етнограф, перекладач, культурно-освітній діяч Пантелеймон Куліш. Був одим із засновників Кирило-Мефодіївського братства, редактором журналу "Основа". Народився у 1819 році.

15 лютого. 135 років тому (1872) у місті Самарі (Угорщина) народився начальник штабу Української галицької армії генерал-майор Густав Циріц. Після захоплення в більшовицький полон помер у тюремній лікарні в Москві влітку 1920 року.

16 лютого. 15 років тому (1992) у США помер відомий український історик і археолог, один з творців державницького напряму в українській історіографії Олександр Оглоблин. Народився 6 липня 1899 року.

19 лютого. 15 років тому (1992) Верховна Рада України затвердила тризуб як малий герб України.



20 лютого. 120 років тому (1887) у Харкові народився один з найближчих соратників Симона Петлюри, віце-президент УНР в екзилі (1954–1960) генерал-полковник Олександр Удовиченко. Помер 19 квітня 1975 року у Франції.

65 років тому (1942) у Бабиному Яру в Києві був розстріляний активний діяч Карпатської України Іван Рогач. Народився 29 травня 1913 року в селі Великий Березнів на Закарпатті.

22 лютого. 90 років тому (1917) Палата представників Конгресу США проголосила 21 квітня "Українським днем".

75 років тому (1932) польський суд у Львові засудив на три місяці ув'язнення священика Петра Петицю за "протидержавну" промову на могилі Невідомого стрільця.

23 лютого. 95 років тому (1912) в селі Воскресінцях Коломийського повіту в Галичині народився відомий славіст і україніст Богдан Романенчук.

85 років тому (1922) більшовицька влада ухвалила декрет про вилучення церковних цінностей, чим поклала початок розграбуванню церковного майна.

24 лютого. 165 років тому (1842) у селі Крилос біля Галича народився відомий педагог, громадський і політичний діяч, віце-президент парламенту Австро-Угорщини (1910) Юліан Романенчук.

70 років тому (1937) помер український ботанік, академік АН УРСР, один з її засновників, віце-президент (1921–22) та президент (1922–28) Володимир Липський. Народився 11 березня 1863 року.

25 лютого. 120 років тому (1887) в Самборі (тепер Львівської обл.) народився Лесь Курбас (Олександр-Зенон Степанович), український режисер, актор, драматург, публіцист, засновник театру "Березіль". Розстріляний 1937 року на Соловках.

27 лютого. 75 років тому (1932) в результаті чергового більшовицького адміністративно-територіального поділу в складі УСРР було утворено Вінницьку, Дніпропетровську, Київську, Одеську і Харківську області.

Лютий. 30 років тому (1977) після арешту Миколи Руденка Українську Гельсінську групу у Києві очолив письменник Олесь Бердник.

ЛІТЕРАТУРА І СУЧАСНІСТЬ

РЕЗЕРВАЦІЯ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ?


В. ДАНИЛЕНКО

В українській літературі закінчується мода на постмодернізм і відбувається повернення до реалізму з усіма його різновидами, характерними для українського світогляду. Реалізм поверне літературу до суспільства, а суспільство до літератури. Новий герой народить нову літературу.

– Чому в українському суспільстві кумирами є російські та американські зірки, а для українських письменників, художників, акторів так мало місця у вітчизняному інформаційному просторі?

– Тому, що наш інформаційний простір глибоко колоніальний, Україна не живе власним культурним життям, а дивиться на світ чужими очима. В Україні існує два інформаційні світи – великий російський з незначними українськими інкрустаціями і малий український. Великий інформаційний світ – це світ популярних телеканалів, масових газет і глянцевих журналів, а малий світ – це світ маргінальних газет, кількох радіостанцій та інтернет-видань. У великому інформаційному світі живуть політики, високопосадовці, представники модельного бізнесу, спортсмени, чужі знаменитості і кілька вибраних українських співаків та акторів. У малому інформаційному світі живуть українська література, музика, театр, образотворче мистецтво, яких великий інформаційний світ у себе не впускає. Малий інформаційний світ – це світ культурної резервації, в якій перебуває українська культура. І хоча у нас незалежна держава, ми залишаємося культурною провінцією Росії. Особливо соромно за Україну, коли настають Новорічні свята, і весь народ з особливою запопадливістю починають годувати російською телевізійною попсою. І це навіть не дискутується у засобах масової інформації, ніби все так і повинно бути.

Наш інформаційний простір глибоко колоніальний, Україна не живе власним культурним життям, а дивиться на світ чужими очима.

– Традиційне запитання: хто в цьому винен?

– Колоніальна свідомість українського суспільства, з якого вийшли закомплексовані та зіпсовані колоніальним минулим українські політики, бізнесмени, власники і топ-менеджери телеканалів, газет, журналів та інтернет-видань. Всі чекали, що після помаранчевої революції в Україні відбудеться гуманітарна реформа, яка змінить в суспільстві інформаційно-культурну атмосферу. Але команда Віктора Ющенка навіть не ставила перед собою такого завдання, а відразу почала між собою гризтися і вирішувати свої особисті проблеми. І цією ситуацією відразу скористався Кремль, тому в 2006 році відбувся реванш антиукраїнських сил.

– Якщо судити за українською Конституцією та висловлюваннями наших політиків, то Україна належить до держав, які внутрішню політику будують на соціальному захисті своїх громадян. Але чому тоді ці декларації належать до сфери віртуальної реальності?

– Різні цивілізації сповідують різні цінності. У країнах західної цивілізації найбільшою цінністю є особистість, і тому ці країни роблять усе можливе, щоб права особистості не порушувалися. Тоді як у Китаї, що за темпами економічного розвитку вже обганяє Америку, люди живуть дуже бідно, тому що в азіатській цивілізації корпоративні цінності домінують над особистими.

Україна перебуває між західною і азіатською цивілізаціями. Ми вже відійшли від російських державних традицій, які тяжіли більше до азіатських цінностей, але ще не прийшли до західних. Від великої кількості нафтодоларів у Росії перегрів економіки. Але ці гроші не йдуть на розвиток соціальної сфери, а вкладаються в розвиток військово-промислового комплексу, розвідки, йдуть на організацію політичних переворотів у інших країнах і на фінансування проросійських партій в Україні та на всій території колишнього Радянського Союзу. Позбавлена внутрішньої Свободи та ініціативи для зміни свого життя на краще, російська нація спивається і деградує. Тому Україна приречена прийти до західних цінностей і стати частиною західної цивілізації, але це відбудеться зі зміною нинішньої політичної еліти.

Позбавлена внутрішньої Свободи та ініціативи для зміни свого життя на краще, російська нація спивається і деградує.

– Чим пояснити глибоко вкорінену в нашій країні корупцію?

– Головною причиною корумпованості українського суспільства є аморальність влади. Вихована в умовах атеїстичної пропаганди і відірвана від Бога, влада, яка ритуально перед телекамерами ставить свічку на Різдво чи Великдень у храмі Московського патріархату, аби всі бачили, що ситуація в Україні перебуває під контролем Кремля, не може бути совісною і служити своєму народу. Коли українське суспільство здригнулося від шквалу публікацій у засобах масової інформації, що Олександр Мороз купився за триста мільйонів доларів і посаду Голови Верховної Ради, то незалежно від того, доведена чи недоведена слідством його вина, він не мав морального права займати цю посаду, оскільки обдурив свій електорат, перекинувшись у табір політичних опонентів, проти яких голосували його виборці.

Якщо мільйони людей бачать, що політичні лідери брешуть, торгують національними інтересами і збагачуються за рахунок держави, то суспільство деморалізується.

Якщо мільйони людей бачать, що політичні лідери брешуть, торгують національними інтересами і збагачуються за рахунок держави, то суспільство деморалізується. А корупція з верхніх ешелонів влади проникає до прокуратуру, медицину, освіту, суди, адже риба, як відомо, псується з голови.

– Які фактори впливають на формування повноцінної літератури?

– Як повноцінна дитина не може сформуватися без любові батьків, так повноцінна література не може сформуватися без любові суспільства. У нормальних країнах в кожній масовій газеті є критика книжкового ринку. А в українських масових газетах взагалі відсутній жанр літературної критики, тому між письменником і суспільством зяє прірва. У самодостатніх культурах рівень письменника визначають критика і ринок, а рівень нашого письменника визначає його піар. Як тільки письменник зникає з інформаційного простору, відразу ж про нього забувають. Недавно я купив книжку Володимира Діброви "Збіговиська", видану в дев'яності роки минулого століття. Блискучий автор! Як він описав зросійщений Київ брежнєвської доби і дискомфорт, який відчувала тоді українська інтелігенція! Але як тільки Діброва виїхав до Америки і перестав з'являтися у засобах масової інформації, про нього відразу забули. Любов і пам'ять – два основні фактори, які змушують художній твір і творчість письменника жити і дарувати читачам естетичне задоволення незалежно від того, виїхав письменник в іншу країну чи вже помер.

– На презентації Вашої книжки "Сон із дзьоба стрижа" відомий літературознавець Ніла Зборовська сказала, що більшість сюжетів книжки є архетипними. Як би ви прокоментували її висновок?

– Ще Арістотель описав тридцять шість драматичних колізій, навколо яких століттями обертається вся світова література. Від античної епохи до наших днів письменники описують одні й ті ж людські проблеми: любов і ненависть, народження і смерть, злочин і кару, вірність і зраду, бунт і конформізм, страх і радість. У кожну епоху ці сюжети по-новому переосмислюються. До книжки "Сон із дзьоба стрижа" увійшло двадцять п'ять новел, написаних у 2005–2006 роках. У ній я хотів відтворити проблеми, які переживає сучасна людина. Там три основні течії: реалізм, містична проза й сатира.

– З чим можна порівняти творчий процес? І що в цей час відбувається в душі автора?

– Творчість – це шанс, який дав Бог обраним разом із народженням, аби вони могли передавати у мові все, що відчували в цьому світі. Письменник пише тому, що не може не писати. Письменник живе в своєму часі й переживає все, що відбувається довкола нього. Він вразливий, тому реагує на свої внутрішні і суспільні проблеми, трансформуючи їх у мову художнього твору. Звільнюючись від пережитого на папері, автор звільнюється від накопиченого тягаря. Відтак творчість – це внутрішня психотерапія, що дозволяє автору відродитися для нового життя. Народження художнього твору нагадує народження дитини. Якщо уява письменника вагітна ідеєю художнього твору, то найкраще цій ідеї дати визріти і народитись, інакше автор буде псувати життя собі і комусь.

– Для кого Ви пишете? І чи знаєте свого читача?

– Я пишу для ідеального читача, якого уявляю інтелігентним, віруючим, естетом, із почуттям гумору та доброю філологічною підготовкою. Це може бути чоловік або жінка будь-якого віку.

– Чи спілкуєтеся зі своїми читачами, і яка Вам запам'яталася найдорожча оцінка вашої творчості?

– Це трапляється під час презентацій і зустрічей. Іноді читачі беруть мій телефон чи електронну адресу, і я спілкуюся з ними, розмовляючи про літературу й життя. Найвищою оцінкою, яку я запам'ятав, був відгук моєї ізраїльської читачки: "Я прочитала книжку "Сон із дзьоба стрижа" тричі і пережила справжній культурний шок".

– Чи виконуєте Ви побажання своїх читачів?

– Деякі читачі зауважують, що в моїх творах багато печалі, і я їм пообіцяв у цьому році написати життєрадісний роман. На відміну від моєї місячної естетики, де багато ірраціонального, містики, цей роман буде написано як твір сонячної естетики. У ньому буде багато світла, колоритних і смішних персонажів.

– Про що, якщо не секрет, буде цей роман?

– Цей роман буде про епоху Кучми. В Україні вже давно не писалася велика сатира. Останніми сатиричними романами були "Аристократ із Вапнярки" і "Претенденти на папаху" Олега Чорногуза та "Бурдик" Володимира Діброви. Сатира належить до найважчого жанру, адже за всю історію світової літератури написано всього кілька десятків сатиричних романів, а справді успішних і таких, що пережили свій час, набереться не більше десяти. Роман буде написаний у формі любовних листів кримського хана, що волею випадку опинився в сучасній Україні, до сорока жінок свого гарему. Кожен лист – це окрема історія пригод хана у країні гяурів. Сюжет закінчується у 2005 році разом з епохою Кучми. Я хочу показати, як середньовічна людина оцінює сучасну українську історію і пояснює причини наших сучасних проблем.

– Які проблеми заважають просуванню української літератури на світовий літературний ринок?

– Українська література невідома світові. Світ не знає ні драми Лесі Українки, ні прози Михайла Коцюбинського чи Ольги Кобилянської, яких Франція або Німеччина зробили б усесвітньовідомими авторами, незнання яких прирівнювалося б до невігластва. Сучасна українська література потроху перекладається в світі, але вона не спровокувала ні такого могутнього сплеску, як латиноамериканська проза, ні появи успішних транснаціональних авторів на кшталт Умберто Еко, Патрика Зюскінда, Харукі Мураками, Мілоша Кундери чи Орхана Памука. Українська література понуро несе тисячолітній тягар своєї самотності. Найбільші проблеми, з якими зіштовхується сучасна українська література при перетині кордонів, це відсутність авторитету класичної української літератури, який мають великі літератури світу, тому існує стійкий інтерес до інших сучасних літератур. Низька активність українських письменників, відсутність добрих перекладачів з української мови та низька капіталізація українських видавництв, що не дозволяє їм ні вкласти великі гроші в рекламу українського автора, ні просунути його на зарубіжні ринки. До всього ж, не всі літературні ринки готові прийняти нашу літературу. Зокрема, американський ринок має всього два відсотки перекладеної літератури, в які входять вся зарубіжна класика і сучасна література. Через герметизм американського книжкового ринку у сучасної української літератури проникнути на нього майже немає шансів. Так само закритим для української літератури залишається французький ринок. Але якщо американці не пускають до себе іноземну літературу через економічні причини, то французи мають традиційну упередженість до нас через свій давній сентимент до всього російського. Найсприятливішими для сучасної української літератури є польський, німецький, чеський, частково британський і скандинавський книжкові ринки. Але кон'юнктура на світовому книжковому ринку змінюється, тому кожен оригінальний автор має шанс здобути світову популярність, якщо він достатньо ініціативний і на небі виявиться сприятливий збіг зірок.

Українська література невідома світові. Світ не знає ні драми Лесі Українки, ні прози Михайла Коцюбинського чи Ольги Кобилянської, яких Франція або Німеччина зробили б усесвітньовідомими авторами.

Розмовляла Анна ЛОБАНОВСЬКА

Закінчення. Початок на 1-й стор.



УТРАТА

"А ЗАГРАЄ ВАМ ЩЕРБАТИЙ, ЩЕ Й ТРИЗУБИЙ СТАС"

"Не стало Тризубого Стаса". Від цих слів заплаканої дружини співака у телефонній трубці раптом війнуло порожнечею. Ще один із покоління, що наприкінці 80-х вирвалося на поверхню і почало будити в наших душах щось бунтівливе, розхристане, українське і таке несхоже на компартійний офіціоз, відійшов у вічність. Начебто і вік не такий – у лютому Стас відсвяткував би 59 років, останнім часом активно обговорював з друзями підготовку до ювілею, будував плани. Але третій інсульт зробив своє. На біду, нікого з рідних не виявилося поряд – дружина з сином були у Франківську. А коли повернулися – було вже пізно.

Наталка ПОЗНЯК-ХОМЕНКО



Стас ЩЕРБАТИХ

Раптом пригадалися 90-ті, безконечні фестивалі, дороги, зустрічі і нічні посиденьки в готелях під каву і гітару по колу. Їх було в ті часи страшенно багато, але, здається, практично жоден з них не обходився без Тризубого Стаса – починаючи від відчайдушно сміливих як на ті часи вистав театру "Не журись", де він був і актором, і співаком, від першої чернівецької "Червоної рути" і луцьких "Оберегів" і закінчуючи рівненськими "Повстанськими ночами" та десятками різноманітних концертів у маленьких містечках, куди артисти заїжджали раз на п'ятирічку. А такі пісні, які співав Стас, взагалі вважалися крамолою. Він практично ніколи не відмовлявся від запрошень, а пообіцявши, намагався не підводити, хоча в той час він був, як то кажуть, на розхват. Щоправда, офіційна сцена палацу "Україна" його довгий час цуралася – жарти про те, що "про нас парламент дбає: і годує, і вдягає, і регулярно нас взуває і навішує лапшу" (за 15 років ця ситуація не змінилася ні на йоту) чи "239 рожевих поросят" (згадаймо першу компартійну парламентську більшість) вважалися іще занадто сміливими. А ми, сміючись над його піснями, прощалися зі своїм минулим.

Чи не найбільшим парадоксом Тризубого Стаса було його російське походження – народився він на Алтаї, і справжнє прізвище його – Щербатих – типово звідти (Тризубим його назвали хлопці із гурту "Гроно", що виступав разом із Тарасом Петриненко, і це прізвисько навіки приклеїлося до співака). Але ще до народження хлопця його рідна тітка отримала розподілення до Станіслава (історична назва Івано-Франківська), і цей край настільки захопив її, що вона порадила сестрі назвати новонародженого саме Станіславом. А через півтора місяці, коли помер батько Стаса, вона забрала сестру з малюком у Карпати, які стали для хлопця і справжньою батьківщиною, і місцем, де пробудилася генетична пам'ять (все-таки прізвище Щербатих походить від українського кореня).

В житті у Стаса було багато захоплень: і мультиплікація, і кераміка, і художня графіка, але найбільше часу і сил він віддавав таки творчості. У середині 90-х, коли потроху почав спадати інтерес до політичної сатири, та й до авторської пісні загалом, коли люди з гітарами, чиї пісні ще вчора лунали в переповнених залах, які були кумирами душ і сердець, чие кожне слово ловили, затамувавши подих, стали збирати все менші й менші аудиторії, а від того – впадати в хандру і скаржитися на недолуге життя, він мовчки почав регулярно "човником" їздити до Польщі, а на втрговані гроші записував пісні, випускав альбоми. І – виступав, виступав, виступав, часто навіть безкоштовно, для друзів, для душі. А років із десять тому взявся за прозу – видав фантастичний роман "Нічия земля", написав низку оповідань. Пророчо-сатирична натура Тризубого Стаса, де за сміхом ховався і біль, і сум, і крик душі: "Ну, скільки ж можна бути такими!" – відчувалася в кожному слові. Останнім часом він разом зі своїм сином працював над двома проектами комп'ютерної анімації.

Він рідко скаржився, намагаючись не перекладати власні турботи на чужі плечі. Що творилося в нього на душі, знали хіба що найближчі люди – дружина і син. До останнього намагався бути "в строю" – 31 січня він мав виступати у Спілці письменників на концерті авторської пісні, організованому Едуардом Драчем. Друзі присвятили цей вечір його пам'яті.

Остання збірка із чотирьох дисків Тризубого Стаса, де були зібрані його найкращі пісні, мала назву "Я повертаюся". І він справді повертається до нас – у спогадах, у піснях, дасть Бог – і в друкованому томику вибраних творів, яких назбиралося більше 300. Але поки що важко призвичаїтись до думки, що ніколи більше ми не побачимо його життєствердної усмішки і не почуємо звичного: "А заграє вам Щербатий, ще й Тризубий Стас". Такі рани так швидко не гояться.



НОВІ ВИДАННЯ

ТОНКОЩІ МОВИ

Олександра РЯБЧЕНКО

Якось в університеті, на лекціях із сучасної української мови, викладач розповідав нам про те, як дивувався його німецький колега з нашої звички утворювати в повсякденному спілкуванні з більшості часто вживаних слів зменшувано-пестливі форми. Тобто, говорити "магазинчик", "садочок" тощо. А ще більше іноземець був подивований, коли дізнався, що українська мова допускає утворення цих форм навіть у дієсловах, як то "їстоньки", "спатоньки" тощо.

Дійсно, чи задумувалися ви колись про те, як багато в нашому житті важить мова? Скільки почерез неї можна дізнатися про нас і скільки ми відкриваємо для себе завдяки їй. Бо ж насправді це той ланцюг, який з'єднує нас, дозволяючи, в буквальному значені слова, не загубитися в сучасних інформаційних потоках. Тому показово, що книжка з назвою "Українська мова" (київське видавництво "Школа") з'явилася саме в серії "Я пізнаю світ" – адже мова є одним із найважливіших чинників у процесі пізнання. Варто зазначити, що це є першим оригінальним проектом цієї популярної на нашому ринку серії – попередні книжки в ній були перекладені з російської. Звичайно, це не було банальне калькування, перекладачі й редактори старанно адаптували тексти до українських реалій.

Найперше, що привертає увагу – це форма організації матеріалу. Автор-упорядник Антоніна Матвієнко, вочевидь, добре обізнана з особливостями дитячої психології, тому й книжка "Українська мова" – це не сухе зведення правил, таблиць флексій та моделей речень. Це збірка популярних статей із різних галузей мовознавства, як-то: фонетика, лексика, словотвір тощо. Авторка добирає яскраві приклади, ілюструє матеріал цікавими цитатами з літературних творів. Вона докладно витлумачує дітям різницю між мовою усною і писемною. До речі, саме цей момент, як на мене, є "болючим місцем" у наших шкільних підручниках – адже, беручи за мету навчити дітей грамотно писати, наша школа досить часто випрацьовує чітку асоціацію, що мова є лише тим, що ми пишемо. Але ж первинно мова – це те, що ми говоримо. Жодні графічні знаки не здатні передати тих найтонших відтінків звуків, котрі роблять мову такою мелодійною і неповторно багатоманітною.

До позитивів видання належить і той факт, що авторка не мислить українську мову як явище осібне, відокремлене. Натомість вона показує, як органічно вплетена українська мова в культуру світову, що видно бодай на рівні запозичення іншомовних слів. Тож видання "Українська мова" з серії "Я пізнаю світ" варте уваги як дітей, так і дорослих.



ВІД АВТОРА

ВИРОДЖЕННЯ

Катерина БОРИСЕНКО, літературознавець

Що далі, то дужче переконуюся в тому, що в декому з наших співвітчизників живе своєрідний синдром утікача, котрий оприявнюється в нестабільні часи. Причому ці люди, здається, ніколи особливо й не замислюються над тим, для чого власне це робиться. Головне – сам процес, котрий, якщо вдуматися, насправді просто приховує внутрішню порожнечу чи інтелектуальну бездіяльність.

Ось і зараз синдром утікача загострився в середовищі наших, даруйте на теплому слові, "попсовиків", котрі "біжать" від української мови. А наше радіо й телебачення ніби проводить прямий репортаж із цих диво-перегонів.

"Тікають" здебільшого в бік мови російської. Чи, власне кажучи, в бік того, що вони вважають російською мовою – адже не дуже переймаються ні її знанням, ні своїми колишніми "клятьбами" співати лише українською. Притому, чим гучніша "втеча", тим примітивніша "продукція", котра видається в чужому "лінгвістичному полі". Ось Ірина Білик узяла й заспівала про те, що "любофь – яд". Сюжетик пісні "творчо запозичений" із альбомів шестикласниць, котрі, переживши велике й світле, а проте нерозділене кохання до Леонардо ді Капріо, записують до грубезних зошитів "сентенції" на кшталт "любофь – што чаша с ядам, пакрытая шекаладам". Так що, з одного боку, заспівати в риму "любофь – маркофь" було би значно оригінальніше, а з іншого – є ще море тем, котрі можна розробляти. Приміром: "роза нє роза, букєт не букєт, любіт нє любіт, дай мнє атвєт". "Творча еволюція" в такому разі майже неодмінно приведе до рівня "їхньої" групи "Рукі вверх". Однак якщо раніше Ірина Білик з'являлася на ТБ вряди-годи, то тепер її можна "вихопити" кілька разів на день, перемикаючи канали.

"Порадувала" нас "утечею" і... Алла Кудлай, котра "оновила" російську фонетику питомо черкаською артикуляцією і звеселила (саме так: звеселила) слухача такою піснею: "Взгляди справа, взгляди слева, я іду, как каралєва, а в руках цвєти, бєлиє цвєти". Виклавши у такий спосіб свій "розпорядок дня", співачка додала: "Спасіба за любофь тебе, мой мілий, за то, што я нє тлею, а ґарю, за всьо тебя благадарю". І ось тут вийшло дуже цікаво, бо складається враження, ніби кліпмейкер не слухав пісню, – бо саме в цей час показує "мілого" в оточенні гурту напівоголених дівчат. Але й це все дрібнички, бо хто бачив колись кліпи до українських пісень Алли Кудлай чи бодай часту з'яву в етері фрагментів її концертів? А стала "язичною" – то будь ласка, "Перший національний" трохи не щодня цю саму пародію демонструє.

Щось подібне можна сказати й про "різко обрусівшу" Надію Шестак чи "потворно-неповторну" Ольгу Юнакову. Остання, до речі, своїм "вєтєр дуєт са двара, снова ночь, взашла луна" навіть згадуваних уже "Рукі вверх", як то кажуть, за пояс запхнула.

Якщо ж серйозно, то кому потрібні оті безликі натовпи наших попсових "утікачів"? Російській естраді? Там своєї сірятини більш ніж достатньо, тому й шукають чогось оригінального, тому й слухають українських "ВВ", "Океан Ельзи" чи "Танок на майдані Конго". Тож само собою напрошується висновок, що потрібні вони... нашому ТБ, аби легше було проводити думку, нібито українська мова себе "вичерпала", а тому "несучасна".

Не вірите? А як вам "останні новини" про те, що на "Першому національному" (!) всерйоз розглядають можливість відправити цього року на "Євробачення"... Вєрку Сердючку! "Ана там всєх парвьот", – дослівно висловилася з цього приводу продюсер Олена Мозгова, котра, взагалі ж, нібито дочка нібито українського-таки композитора Миколи Мозгового, який нібито ж і кілька геть незлецьких українських пісень свого часу сотворив, а рідній дитині не прищепив не те що елементарного музичного смаку, а й значно глибших, засадничих для кожної, здавалося б, людини почуттів.

Пригадую, як на початках своєї кар'єри талановитий тоді ще початкуючий актор-гуморист родом із Полтави Андрій Данилко роздавав свої перші інтерв'ю українською мовою і навіть говорив про те, що створений ним образ провідниці Вєрки Сердючки насправді є злою пародією на мовну вульгарність, ба й боротьбою за чистоту рідної мови. І під ту пору цей образ і справді так сприймався! То що ж трапилося? Як могла нормальна ніби ж то молода людина не подорослішати, а – виродитися?!

Питання, як то кажуть, риторичне. Але відповідь на нього слід шукати вочевидь не в площині риторики. Зрештою, відповідь ми всі й так знаємо...

Видавець Конгрес Українських Націоналістів

Засновник Степан Брацюнь

Редакційна колегія Іван Белебеха, Іван Головацький, Анатолій Погрібний, Ярослав Радевич-Винницький, Степан Семенюк

Адреса редакції: 01001, вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ; тел./факс (044) 279-78-08 e-mail: nacija@ukr.net www.nacija.org.ua

Адреса видавця: 01004, вул. Горького 36, м. Київ, тел./факс 235-37-61

Головний редактор Михайло Сидоржевський

Реєстраційне свідоцтво: Серія КВ № 7970, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 08.10.2003р.

Передплатний індекс: 09715

Банківські реквізити: СПД Брацюнь Степан, р/р №26001016925980 в банку "Фінанси і кредит", ТОВ м. Київ, МФО 300131, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано у комп'ютерно-видавничому центрі Конгресу Українських Націоналістів.

Газету видрукувано у ВАТ "Видавництво "Київська правда"

Замовлення №

Наклад 60 000 примірників

Ціна договірна